

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 26.10.2019
Kabul Tarihi / Date Accepted : 30.03.2020
Yayın Tarihi / Date Published : 02.06.2020

[doi https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2020.-638602](https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2020.-638602)

ÖĞRETMENLERİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ VE 21. YÜZYIL ÖĞRETEN BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ*

Eda YALÇIN İNCİK¹

ÖZ

Bu çalışmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğretmen becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırma 280 lise öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği” ve “21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H testleri ve Spearman Brown Korelasyon katsayısı istatistiklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ve 21. yy. öğretmen becerileri düzeylerinin yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin cinsiyet değişkenine anlamlı fark gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Ancak 21. yy. öğretmen becerileri arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı bulgusu elde edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile 21. yy. öğretmen becerileri arasında pozitif yönde, orta dereceli ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, 21. yüzyıl öğretmen becerisi, öğretmen

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' LIFELONG LEARNING TENDENCIES AND 21st CENTURY TEACHER SKILLS

ABSTRACT

In this study, it is aimed to investigate the lifelong learning tendencies and 21st century teaching skills of teachers. The research was designed with relational survey model and it was carried out with 280 high school teachers. The data of the study were obtained by using “Lifelong Learning Tendency Scale” and “21st Century Teacher Skills Use Scale”. Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H tests and Spearman Brown correlation coefficient statistics were used in the analysis of the research data. As a result of the research it was found that teachers' lifelong learning tendencies and 21st century teacher skills levels were high. It was found that teachers' lifelong learning tendencies showed significant difference to gender variable. However, there was no significant difference between 21st century teacher skills according to gender. In addition, a positive, moderate and significant relationship was found between teachers' lifelong learning tendencies and 21st century teacher skills.

Keywords: Lifelong learning, 21st century teacher skill, teacher

* Bu çalışma 9-12Ekim 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen 7. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi'nde sunulan sözlü bildirinin geliştirilmiş halidir.

¹ Mersin Üniversitesi, eyalcinincik@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5636-5373>

1.GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişim düzeyinin günümüz modern toplumunun temel özelliklerinden biri olarak görülmesi bireyin toplumsal gelişimdeki rolünü açığa çıkarmıştır. Aynı zamanda küreselleşme ile birlikte bireylerin bilgi, beceri ve yetkinliklerini sürekli yenilemelerini gerektiren bir sürece girilmiştir. Beş yıl önce sahip olunan yaşam ve çalışma becerileri günümüzde yeterli kabul edilmemektedir. Toplumun ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip bireyleri yetiştirme eğitim sisteminin görevidir. Bilim ve teknolojiye yaşanan değişim ve gelişimlerin bireyde karşılık bulabilmesi için eğitim sistemi sürekli yenilenme içinde olmalıdır. Bu durum, hedeflenen nitelik ve becerilere sahip bireylerin yetiştirilebilmesi sürecinde öğretmenlere yeni roller ve görevler yüklemektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin mesleki gelişim kapsamında sürekli öğrenme isteği ve eğilimi içinde, değişime açık yaşam boyu öğrenen bireyler olmaları beklenmektedir.

Yaşam boyu öğrenme bireyin kişilik, sosyal ve mesleki alanda gelişimini amaçlayan ve temel ilkesi yaşam boyunca bilinçli ve amaçlı olarak öğrenmeye devam etmek olan geniş bir kavramdır (Koç, 2005). Aspin ve Chapman'a (2000) göre yaşam boyu öğrenme; bireylerin yaşamları süresince edindikleri bilgi, beceri, değer ve anlayışları geliştiren ve gerçek hayatta uygulayabilmelerini sağlayan destekleyici bir süreçtir. Yaşam boyu eğitimi öğrenen toplumun anahtarı olarak tanımlayan Faure ve diğ. (1972), her bireyin yaşamı boyunca öğrenmeye devam edebilecek konumda olması gerektiğini savunmaktadır. Bunun için yaşam boyu eğitimi bir sistem olarak değil, sistemin tüm örgütlenmesinin kurulduğu ve buna bağlı bileşenlerin her birinin gelişiminin altında yatan temel ilke olarak tanımlamışlardır (s.181-182). Medel-Anonuevo, Ohsako ve Mauch'a (2001) göre de yaşam boyu öğrenme, eğitim reformları için gerekli bir rehberlik ve organizasyon ilkesidir. Aynı zamanda eğitimin mevcut ve ortaya çıkacak zorluklarla yüzleşmesini sağlamak için vazgeçilmez bir araçtır. Alan yazında yer alan yaşam boyu öğrenme tanımları (Aspin ve Chapman, 2000; Avrupa Birliği Komisyonu, 2006; Candy, 2002; Demirel, 2008; Jarvis, 2007; Knapper ve Copley, 2000; OECD, 1996) incelendiğinde öğrenme zaman sınırının ortadan kaldırılarak formal, informal ve nonformal öğrenmeleri içeren süreklilik kavramının ortak unsur olduğu görülmektedir. Yaşam boyu öğrenen bireylerin özelliklerine yönelik sınıflamalar incelendiğinde ise merak, isteklilik, kararlılık, motivasyon, öğrenmeyi öğrenme, öz değerlendirme, öğrenmeyi planlama/düzenleme (Akkoyunlu, 2008; Douglas, 2010; Epçaçan, 2013; Knapper ve Copley, 2000; Knowles, 1972) özelliklerine vurgu yapıldığı dikkat çekmektedir.

Öğretmen niteliği eğitim hizmetinin kalitesini etkileyen en kritik unsurlardan biridir (Cheng, 1996; Guskey, 1994; OECD, 2004; OECD, 2007; Sönmez, 2007). Buna göre öğretmenlerin mesleki ve alan bilgilerinin bütüncül olarak işe koşulduğu öğretmen yeterliklerinin küçük ölçekte öğrenen çıktıları, büyük ölçekte ise eğitimin verimliliğine ilişkin çıktılar üzerinde etkili olabileceği öngörülebilir. Öğretmen ve öğrenen arasında kurulan pedagojik uyum öğrenme-öğretme sürecinin başarısı üzerinde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle öğrenenlerin özelliklerini tanımlamak, her bir özelliğe yönelik çıkarımlar yapmak, her bir öğrenenin öğrenme ortamına hangi entelektüel beceri, yetenek ve kişilik özelliğini kazandırdığını belirlemek önemlidir (Dick, Carey ve Carey, 1990; Lamb 2002). Bu, öğretmenin hedef kitlenin ihtiyaçlarına ve özelliklerine göre öğrenme-öğretme sürecini planlamasını, böylece öğretmen ve öğrenen arasındaki pedagojik uyumun oluşmasını mümkün kılacaktır. Günümüzde öğretmenler, 21. yüzyıl öğrenenlerine hitap etmektedir. Bu nedenle öğretmenler 21. yüzyıl öğretmen yeterliklerine ve öğretmen becerilerine sahip olmalıdırlar. Bu aynı zamanda toplumun ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip bireyleri yetiştirebilecek mesleki donanıma sahip olmak anlamına da gelmektedir.

Öğretmen yeterlik ve becerilerine yönelik farklı ülkeler ve kuruluşlar tarafından oluşturulmuş pek çok standart ve kategori (ISTE, 2018; Lemov, 2010; MEB, 2017; Melvin, 2011; Ministerial Council for Education, 2018; TDA, 2007) mevcuttur. Orhan Gökşün (2016), 21. yüzyıl öğretmen becerilerini belirleyebilmek için söz konusu sınıflamalara bütüncül bir bakış açısı ile yaklaşabileceğini belirtmiştir. Bu kapsamda; ulusal yeterlikler için MEB genel öğretmen yeterliklerini, teknolojik yeterlikler için ISTE standartlarını, sınıf içinde işe koşulabilecek etkinliklere yönelik yeterlikler için Lemov'un (2010) 49 tekniğini, mesleki beceri için ise Melvin (2011) tarafından tanımlanan ölçütleri sentezlemiştir (Orhan Gökşün, 2016, s.27).

Bireylerde yaşam boyu öğrenme yeterliliğini sağlayarak öğrenen bireyden öğrenen topluma evrilme, bütün ülkelerin ortak hedefidir. Bu kapsamda toplumun eğitiminde başat rollerden birine sahip öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliğinin oldukça önemli olduğu söylenebilir. TDK Güncel Türkçe Sözlük'te (2019) "*Bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelme*" olarak tanımlanan eğilim kavramı, bireylerin yetenek ve beceri kazandıran bir ilgi alanına olan yakınlığı ile ilgilidir. Her öğretmenin uygulamasının temelinde kişisel ve mesleki dokusuna işleyen bir inanç ve değerler kümesi yer almaktadır. Dolayısıyla öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ve 21. yüzyıl öğretmen becerilerinin belirlenerek aralarındaki ilişkinin incelenmesinin öğretmenlerde yaşam boyu öğrenmenin devamlılığı ve mesleki gelişim süreçlerinin başarı ile sürdürülmesi için önemli olduğu söylenebilir. Yürütülen bu çalışmanın önemine ilişkin diğer nokta ise öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini (Altın, 2018; Ayra ve Köserelioğlu, 2015; Ayaz, 2016; Çam ve Saltan, 2019; Kozikoğlu ve Altınova, 2018; Yaman ve Yazar, 2015; Yenice ve Alpak Tunç, 2019; Yılmaz, 2016) ve 21. yüzyıl öğretmen

becerilerini (Çelebi ve Sevinç, 2019; Gürültü, Aslan ve Avcı, 2018, 2019; Orhan-Göksün ve Aşkı-Kurt, 2017; Orhan-Göksün, 2016) incelemeye yönelik çalışmalar olmasına rağmen her ikisini birlikte inceleyen bir araştırmaya rastlanmamış olmasıdır. Bu kapsamda araştırmadan elde edilen bulguların ulusal ve uluslararası alan yazına katkı sunacağı ve öğretmenlere yönelik düzenlenecek mesleki gelişim faaliyetlerine öngörü sağlayabileceği düşünülmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğretici becerilerinin incelenmesidir. Bu doğrultuda araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğretici becerileri ne düzeydedir?
- 2- Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğretici becerileri cinsiyet ve kıdem değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?
- 3- Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğretici becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?"

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Bu araştırma, ortaöğretim öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ve 21. yüzyıl öğretici becerilerinin incelendiği ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. İlişkisel araştırma, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkileri belirlemek ve sebep ve sonuç üzerindeki etkilerini araştırmak için yapılan, değişkenlerin kesinlikle müdahale edilmeksizin incelendiği araştırma türüdür (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012, s.12; Karasar, 2016, s.114-119).

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubu Mersin ilinde görev yapmakta olan 280 lise öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	144	53,3
	Erkek	126	46,7
Kıdem	0-5	33	12,2
	6-10	24	8,9
	11-15	34	12,6
	16-20	55	20,4
	21-25	57	21,1
	26 ve üstü	67	24,8
Öğrenim Durumu	Lisans	231	85,6
	Yüksek Lisans	39	14,4
	Doktora	-	-
Mezun Olunan Okul	Eğitim Fakültesi	144	53,3
	Fen Edebiyat Fakültesi+Pedagojik Formasyon	87	32,2
Mesleki Gelişim Faaliyetine Katılım	Diğer	34	12,6
	Hiç	106	39,26
	1 Kez	32	11,85
	2 Kez	31	11,48
	3 Kez	29	10,74
	4 ve daha fazla	72	26,67

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin 144’ünün (%53,3) kadın, 126’sının (%46,7) erkek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin 33’ü (%12,2) 0-5, 24’ü (%8,9) 6-10, 34’ü (%12,6) 11-15, 55’i (%20,4) 16-20, 57’si (%21,1) 21-25 ve 67’si (%24,8) 26 ve üstü yıllık kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin 231’i (85,6) lisans, 39’u (14,4) yüksek lisans mezunudur. Öğretmenlerin 144’ü (%53,3) eğitim fakültesi, 87’si (%32,2) Fen Edebiyat fakültesi + pedagojik formasyon mezunudur. Öğretmenlerin 34’ü (%12,6) mezuniyet bilgilerini diğer (öğretmen okulu, eğitim yüksekokulu, ilahiyat fakültesi vb.) olarak belirtmiştir. Öğretmenlerin 5’i (%1,9)

ise mezun oldukları okul hakkında bilgi vermemiştir. Öğretmenlerin 106'sı (%39.26) daha önce hiç mesleki gelişim faaliyetine (Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen) katılım göstermemiştir.

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Araştırmanın verileri Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği ve 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir.

2.3.1. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği: Diker-Coşkun (2009) tarafından geliştirilen ölçek 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçek "*motivasyon, sebat, öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğu*" olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. *Öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğu* alt boyutları yaşam boyu öğrenme eğiliminin düşük olduğuna işaret eden olumsuz ifadeler içermektedir. Dolayısıyla ölçeğe ilişkin toplam puan hesaplanırken bu boyutlardaki maddeler ters puanlanmıştır. Diker-Coşkun (2009) tarafından yapılan çalışmada ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı .89 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışma kapsamında elde edilen Cronbach Alfa katsayıları Tablo 2'te sunulmuştur.

Tablo 2.

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği Güvenirlilik Katsayıları

Boyutlar	Cronbach Alfa
Motivasyon	.84
Sebat	.89
Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk	.87
Merak Yoksunluğu	.93
Yaşam Boyu Öğrenme	.93

Öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları düşük (1.00-2.66), orta (2.67-4.33) ve yüksek (4.34-6.00) değerlerine göre yorumlanmıştır.

2.3.2. 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği: Orhan-Göksün (2016) tarafından geliştirilen ölçek 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçek "*yönelimsel beceriler, teknopedagojik beceriler, onamacı beceriler, esnek öğretme becerileri ve üretimsel beceriler*" olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Orhan-Göksün (2016) tarafından yapılan çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı .87 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışma kapsamında elde edilen Cronbach Alpha katsayıları Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3.

21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği Güvenirlilik Katsayıları

Boyutlar	Cronbach Alfa
Yönelimsel Beceriler	.81
Teknopedagojik Beceriler	.66
Onamacı Beceriler	.60
Esnek Öğretme Becerileri	.87
Üretimsel Beceriler	.65
21. Yüzyıl Öğreten Becerileri	.88

Öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretmen becerileri ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları düşük (1.00-2.33), orta (2.34-3.66) ve yüksek (3.67-5.00) değerlerine göre yorumlanmıştır.

Tavşancıl'a (2002) göre Cronbach alfa katsayısının 0.90-0.60 aralığında olması veri toplama aracının oldukça güvenilir, 0.60-0.40 aralığında olması düşük derecede güvenilir olduğu, 0.40-0.00 aralığında olması ise güvenilir olmadığı anlamına gelmektedir. Buna göre her iki veri toplama aracından elde edilen verilerin güvenilir olduğu söylenebilir.

Veri toplama süreci

Araştırmanın verileri öğretmenlerin görev yaptıkları kurumlarda araştırmacı tarafından toplanmıştır. Bu süreçte öncelikle öğretmenlere araştırmanın amacı açıklanmış, daha sonra veri toplama araçlarının nasıl doldurulacağı ve tahmini uygulama süresi hakkında bilgi verilmiştir. Veri toplama araçları 280 öğretmene uygulanmış ancak uygun biçimde doldurulmayan 10 form iptal edilerek toplam 270 öğretmene ait veri analize dahil edilmiştir. Araştırma verilerinin elde edilmesi yaklaşık iki ay sürmüştür ve öğretmenlerin gönüllü katılımı esas alınmıştır.

2.4. Verilerin analizi

Veri toplama formlarından elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin betimsel özellikleri yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma ile analiz edilmiştir.

Ölçeklerden elde edilen verilerin analizinden önce parametrik testlerin varsayımları kontrol edilmiştir. Bu kapsamda ölçeklere ve alt boyutlarına ilişkin Kolmogorov-Smirnov normallik test sonuçları incelenmiştir. Kolmogorov-Smirnov test sonuçlarına göre verilerin normal dağılım sergilemediği ($p<.05$) sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle non-parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ve 21. yüzyıl öğrenen becerilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği Mann Whitney-U Testi ile, kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği ise Kruskal Wallis H-Testi ile incelenmiştir. Etki büyüklüğü, Cohen'in (1988) kriteri esas alınarak (.1=küçük, .3=orta, .5=büyük) yorumlanmıştır (Pallant, 2007, p. 223). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve 21. yüzyıl öğrenen becerileri arasındaki ilişki Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı ile belirlenmiştir. Korelasyon ilişkisi Büyüköztürk (2011, s.32) tarafından belirlenen aralıklar (1.00-0.70-yüksek; 0.70-0.30-orta; 0.30-0.00-düşük) dikkate alınarak yorumlanmıştır.

2.5. Araştırmanın etik izinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi= 10/02/2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası=032

3. BULGULAR

Bulgular araştırma sorularına göre sırasıyla sunulmuştur. Bu doğrultuda öncelikle öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve 21. yüzyıl öğrenen beceri düzeylerine ilişkin puanlar verilmiştir. Daha sonra öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve 21. yüzyıl öğrenen beceri düzeylerinin cinsiyet ve kıdem değişkenlerine göre karşılaştırması yapılmıştır. Son olarak öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğrenen becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve 21. yüzyıl öğrenen beceri düzeylerine ilişkin istatistikler sırasıyla Tablo 4 ve Tablo 5’de yer almaktadır.

Tablo 4.
Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Puanlar

Boyutlar	N	Min.	Max.	$\bar{X}$	S.S.
Motivasyon	270	2.17	6.00	5.39	0.59
Sebat	270	1.67	6.00	5.03	0.80
Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk	270	1.00	5.83	2.13	1.27
Merak Yoksunluğu	270	1.00	5.78	2.15	1.20
Yaşam Boyu Öğrenme	270	2.78	6.00	5.02	0.77

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinden en düşük 2.78, en yüksek 6.00 puan aldıkları görülmektedir. Ölçek ortalaması ise 5.02 puandır. Puan ortalamalarına göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu söylenebilir. Puan ortalamalarına göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu söylenebilir. Alt boyutların istatistikleri incelendiğinde motivasyon ($\bar{X}=5.39$) alt boyutunun puan ortalamasının diğer alt boyutlardan daha yüksek olduğu görülmektedir. En düşük ortalama puanlar ise sırasıyla öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ($\bar{X}=2.13$) ve merak yoksunluğu ($\bar{X}=2.15$) alt boyutlarındadır.

Öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğu alt boyutları yaşam boyu öğrenmeyi düzenleyememe ve bunun nedenlerine ilişkin merak yoksunluğu durumlarını belirten ifadelerle sahip olumsuz maddelerden oluşan alt boyutlardır (Diker Coşun, 2009, s.134). Bu nedenle bu alt boyutların en düşük puan ortalamalarına sahip olması öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri için istenen ve olumlu bir durumdur.

Tablo 5.
Öğretmenlerin 21. Yüzyıl Öğreten Becerilerine İlişkin Puanlar

Boyutlar	N	Min.	Max.	$\bar{X}$	S.S.
Onamacı Beceriler	270	3.00	5.00	4.66	0.42
Yönetsel Beceriler	270	2.50	5.00	4.08	0.50
Teknopedagojik Beceriler	270	2.50	5.00	3.67	0.54

Üretimsel Beceriler	270	1.50	5.00	3.86	0.80
Esnek Öğretme Becerileri	270	1.00	5.00	3.35	1.06
21. Yüzyıl Öğreten Becerileri	270	2.70	4.85	3.95	0.45

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri ölçeğinden en düşük puanın 2.70, en yüksek 4.85 puan aldıkları görülmektedir. Ölçek ortalaması ise 3.95 puandır. Puan ortalamalarına göre öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerilerinin yüksek olduğu söylenebilir. Alt boyutların istatistikleri incelendiğinde en yüksek onamacı beceriler ($\bar{X}=4.66$) puan ortalamasının diğer alt boyutlardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla yönetsel beceriler ($\bar{X}=4.08$), üretimsel beceriler ($\bar{X}=3.86$) ve teknopedagojik beceriler ($\bar{X}=3.67$) izlemektedir. Buna karşın esnek öğretme becerileri alt boyutunun en düşük ortalamaya ($\bar{X}=3.35$) sahip olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ve 21. yüzyıl öğrenen becerilerinin cinsiyete ve kıdem değişkenlerine göre karşılaştırmaları sırasıyla Tablo 6, Tablo 7, Tablo 8 ve Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 6.

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney-U Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p	r
Motivasyon	Kadın	144	146.81	21141.0	7443.0	0.010*	-0.16
	Erkek	126	122.57	15444.0			
Sebat	Kadın	144	146.14	21044.5	7539.5	0.016*	-0.15
	Erkek	126	123.34	15540.5			
Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk	Kadın	144	115.66	16655.5	6215.5	0.000*	-0.27
	Erkek	126	158.17	19929.5			
Merak Yoksunluğu	Kadın	144	123.80	17827.0	7387.0	0.008*	-0.16
	Erkek	126	148.87	18758.0			
Yaşam Boyu Öğrenme	Kadın	144	154.76	22256.0	6298.0	0.000*	-0.26
	Erkek	126	113.48	14299.0			

Tablo 6 incelendiğinde, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilim puanları ($U=6298.0$, $p<0.05$) arasında cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmenler lehine düşük etki düzeyinde anlamlı fark olduğu görülmektedir. Yaşam boyu öğrenme alt boyutları incelendiğinde de benzer şekilde motivasyon ($U=7443.0$, $p<0.05$), sebat ($U=7539.0$, $p<0.05$), öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ($U=6215.0$, $p<0.05$) ve merak yoksunluğu ($U=7387.0$, $p<0.05$) alt boyutlarında kadın öğretmenler lehine düşük etki düzeyinde anlamlı fark olduğu sonucu elde edilmiştir.

Tablo 7.

Öğretmenlerin 21. Yüzyıl Öğreten Becerilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p	r
Onamacı Beceriler	Kadın	144	149.09	21469.0	7115.0	0.001*	-0.19
	Erkek	126	119.97	15116.0			
Yönetsel Beceriler	Kadın	144	144.95	20873.5	7710.5	0.033*	-0.12
	Erkek	126	124.69	15711.5			
Teknopedagojik Beceriler	Kadın	144	132.35	19058.0	8618.0	0.477	
	Erkek	126	139.10	17527.0			
Üretimsel Beceriler	Kadın	144	135.55	19519.5	9064.5	0.990	
	Erkek	126	135.44	17065.5			
Esnek Öğretme Becerileri	Kadın	144	134.86	19420.5	8980.5	0.885	
	Erkek	126	136.23	17164.5			
21. Yüzyıl Öğreten Becerileri	Kadın	144	139.83	20135.5	8448.5	0.330	
	Erkek	126	130.55	16449.5			

Tablo 7 incelendiğinde, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri puanları ($U=8448.5$, $p>0.05$) arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. 21. yüzyıl öğrenen becerileri alt boyutları incelendiğinde ise onamacı beceriler ($U=7115.0$, $p<0.05$) ve yönetsel beceriler ($U=7710.0$, $p<0.05$) alt boyutlarında kadın öğretmenler lehine düşük etki düzeyinde anlamlı fark olduğu, diğer alt boyutlarda ise (teknopedagojik beceriler ($U=8618.0$, $p>0.05$), üretimsel beceriler ($U=9064.5$, $p>0.05$), esnek öğretme becerileri ($U=8980.5$, $p>0.05$)) ise anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 8.*Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Kıdem Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları*

	Kıdem	N	Sıra Ort.	sd	X ²	p	A. Fark
Motivasyon	0-5	33	169.27	5	8.285	0.141	-
	6-10	24	134.63				
	11-15	34	127.19				
	16-20	55	125.36				
	21-25	57	127.62				
	26 ve üstü	67	138.42				
Sebat	0-5	33	161.85	5	6.389	0.270	-
	6-10	24	143.75				
	11-15	34	123.75				
	16-20	55	125.32				
	21-25	57	128.74				
	26 ve üstü	67	139.64				
Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk	0-5	33	120.45	5	7.155	0.209	-
	6-10	24	116.44				
	11-15	34	130.38				
	16-20	55	126.67				
	21-25	57	146.82				
	26 ve üstü	67	149.95				
Merak Yoksunluğu	0-5	33	120.56	5	8.561	0.128	-
	6-10	24	114.94				
	11-15	34	116.74				
	16-20	55	142.11				
	21-25	57	153.87				
	26 ve üstü	67	138.69				
Yaşam Boyu Öğrenme	0-5	33	162.76	5	9.057	0.107	-
	6-10	24	157.88				
	11-15	34	140.97				
	16-20	55	127.68				
	21-25	57	120.71				
	26 ve üstü	67	130.28				

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilim puanları arasında hem ölçeğin genelinde ($X^2(5)=9.057; p>.05$) hem de alt boyutlarda (motivasyon($X^2(5)=8.285;p>.05$), sebat($X^2(5)=9.057;p>.05$), öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk($X^2(5)=7.155;p>.05$), merak yoksunluğu($X^2(5)=8.561;p>.05$)) kıdem değişkenine göre anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 9.*Öğretmenlerin 21. Yüzyıl Öğreten Becerilerinin Kıdem Değişkenine Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları*

	Kıdem	N	Sıra Ort.	sd	X ²	p	A. Fark	r
Onamacı Beceriler	0-5	33	151.61	5	4.213	0.519	-	
	6-10	24	137.42					
	11-15	34	132.66					
	16-20	55	140.35					
	21-25	57	120.81					
	26 ve üstü	67	136.84					
Yönetmel Beceriler	0-5	33	176.85	5	13.493	0.019*	0-5>16-20	0.05
	6-10	24	145.96					
	11-15	34	128.37					
	16-20	55	118.27					
	21-25	57	126.29					
	26 ve üstü	67	136.99					
Teknopedagojik Beceriler	0-5	33	152.53	5	7.706	0.173	-	
	6-10	24	159.06					
	11-15	34	123.18					
	16-20	55	121.68					
	21-25	57	131.34					
	26 ve üstü	67	139.81					

Tablo 9. devamı

	Kıdem	N	Sıra Ort.	sd	X ²	p	A. Fark	r
Üretimsel Beceriler	0-5	33	149.92	5	4.479	0.483	-	
	6-10	24	142.58					
	11-15	34	139.69					
	16-20	55	133.43					
	21-25	57	141.52					
	26 ve üstü	67	120.31					
Esnek Öğretme Beceriler	0-5	33	132.98	5	3.650	0.601	-	
	6-10	24	151.77					
	11-15	34	137.79					
	16-20	55	120.02					
	21-25	57	138.78					
	26 ve üstü	67	139.66					
21. Yüzyıl Öğreten Becerileri	0-5	33	164.58	5	9.747	0.083	-	
	6-10	24	154.60					
	11-15	34	127.19					
	16-20	55	118.52					
	21-25	57	130.04					
	26 ve üstü	67	137.13					

Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri puanları ($\chi^2(5)=9.747; p>.05$) arasında kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Alt boyutlara göre incelendiğinde yönetsel beceriler ($\chi^2(5)=13.493; p<.05$) alt boyutunda anlamlı bir fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda yönetsel beceriler alt boyutunda 0-5 yıllık kıdeme sahip öğretmenler ile 16-20 ve 21-25 yıllık kıdeme sahip öğretmenler arasında 0-5 yıllık kıdeme sahip öğretmenler lehine düşük etki düzeyinde anlamlı fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer alt boyutlarda ise (onamacı beceriler ($\chi^2(5)=4.213; p>.05$), teknopedagojik beceriler ($\chi^2(5)=7.706; p>.05$), üretimsel beceriler ($\chi^2(5)=4.479; p>.05$), esnek öğretme becerileri ($\chi^2(5)=3.650; p>.05$) anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğrenen becerileri arasındaki ilişki Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10.

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Arasındaki İlişki

	n	r	p
Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi	270	.431	.000*
21. Yüzyıl Öğreten Becerileri			

Tablo 10 incelendiğinde öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğrenen becerileri arasında pozitif yönlü, orta dereceli ve anlamlı ($p<.01$) bir ilişki olduğu görülmektedir.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve 21. yüzyıl öğrenen beceri düzeyleri cinsiyet ve kıdem değişkenlerine göre irdelenerek, yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile 21. yüzyıl öğrenen becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen bulgular araştırma sorularının verilmiş sırasına göre aşağıda tartışılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye ve bu kapsamdaki etkinliklere katılım göstermeye istekli oldukları biçiminde yorumlanabilir. Öğretmenlerin motivasyon ve sebat alt boyutlarına ilişkin puan ortalamaları yüksek düzeydedir. Bu bulgudan yola çıkılarak öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye ve bu kapsamda mesleki ve kişisel gelişim faaliyetlerine katılmaya yönelik motivasyonlarının oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Sebat boyutu dikkate alındığında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme faaliyetlerini sürdürme eğiliminde oldukları ve çaba gösterdikleri söylenebilir. Elde edilen diğer bir bulguya göre öğretmenlerin en düşük puan ortalamasına sahip oldukları alt boyutlar öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğudur. Bu bulguya göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme faaliyetlerini düzenlemede zorlanmadıkları, öz değerlendirme yapabildikleri ve öğrenme için önemli olan meraklılığa sahip oldukları söylenebilir. Alan yazın ilgili bulgu açısından incelendiğinde farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Öğretmenler veya öğretmen adayları ile gerçekleştirilen araştırmaların bir kısmında yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin yüksek (Altın, 2018; Ayra ve Kösterelioğlu, 2015; Dündar, 2016; Erdamar ve diğ., 2017; Kozikoğlu ve Altınova, 2018; Yenice ve Alpak Tunç, 2019) bir

kısımında ise orta ve düşük düzeyde (Ayaz, 2016; Ekşioğlu, Tarhan ve Çetin-Gündüz, 2017; Çam ve Saltan, 2019; Diker Coşkun, 2009; Tunca, Şahin ve Aydın, 2015) belirlendiği rapor edilmiştir.

Araştırmanın diğer bir bulgusuna göre öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretme beceri düzeyleri yüksektir. Elde edilen bu bulguya göre öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretme becerilerini öğrenme-öğretme sürecinde işe koştuıkları ve günümüz öğrenenlerinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek öğretmenlik becerilerini kullandıkları düşünülebilir. Öğretmenlerin onamacı beceriler alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları diğer alt boyutlara göre daha yüksek düzeydedir. Onamacı becerilere ilişkin ölçek maddeleri incelendiğinde bu becerilerin öğrencilere saygı duyma ve onların doğru davranışlarını onaylamaya, pekiştirmeye yönelik olduğu görülmektedir. Öğretmenin öğrenme-öğretme sürecindeki davranışları istenilen nitelikte bir sınıf ortamı ve öğretmen-öğrenci iletişimi oluşturabilmek için son derece önemlidir. McConnell ve Elliot (2003), öğretmenlerin tüm öğrencilerin yardım, dikkat ve geribildirim alma hakkına sahip olduklarına dikkat etmeleri gerektiğini belirtmektedir Miller ve Pedro (2006) da öğretmenlerin öğrencilerinin doğru davranışlarını onaylama davranışı sergilemelerinin duygusal açıdan güvenli bir sınıf oluşturabilmeleri için önemli olduğunu belirtmiştir. Buna göre öğretmenlerin öğrenciye yaklaşım yeterliliklerine sahip oldukları söylenebilir. Aynı zamanda öğrencilerinin gelişimini destekleyici tutum ve davranışları sergileyebilecek becerileri kullanımlarının yüksek olduğu düşünülebilir. 21. yüzyıl öğretme becerilerine ilişkin elde edilen diğer bir bulguya göre öğretmenlerin esnek öğretme becerileri alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları diğer alt boyutlara göre daha düşük düzeydedir. Buna göre öğretmenlerin sınıf içinde ve dışında etkinlik düzenleme becerilerinin orta seviyede olduğu ve bu becerilerini öğrenme-öğretme sürecinde diğerler beceriler kadar işe koşamadıkları söylenebilir. Alan yazın ilgili bulgular açısından incelendiğinde farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Gürültü, Aslan ve Avcı (2018,2019) tarafından gerçekleştirilen farklı iki çalışmada da bu çalışmanın bulgusu ile paralel bulgulara ulaşılmıştır. Söz konusu çalışmalarda da ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin alt boyutlarda en yüksek puanı onamacı becerilerden, en düşük puanı ise esnek öğretme becerilerinden aldıkları belirtilmiştir. Orhan Göksün (2016) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise öğretmen adaylarının onamacı becerilerinin diğer öğretme becerilerine göre daha yüksek olduğu buna karşın en düşük puanı teknopedagojik beceriler alt boyutundan aldıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ölçeğin genelinde ve bütün alt boyutlarda kadın öğretmenler lehine düşük etki düzeyinde anlamlı fark olduğu bulgusu elde edilmiştir. Bu bulgu kadın öğretmenlerin öğrenme ve kendilerini geliştirme konusunda erkek öğretmenlere göre daha istekli oldukları biçiminde yorumlanabilir. OECD (2002) verilerine göre kadınlar çocukların bakımı ve diğer aile üyelerinin sorumluluğunu taşımaya devam ettikleri için ücretli istihdama katılım oranları arasında kadın ve erkekler arasında büyük bir fark mevcuttur. Jenkins (2004), bu durumun özellikle kadınların yaşam boyu öğrenmeye yönelmelerinde anahtar bir rol oynadığını belirtmektedir. Kadınların yaşam boyu öğrenme etkinliklerini daha fazla önemsemelerinin bir diğer nedeni ise eğitimden erkekler kadar yararlanamamaları ve temel eğitim açıklarını kapatmak istemeleridir. Öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğu alt boyutlarında erkek öğretmenlerin sıra ortalamalarının daha yüksek olması, kadın öğretmenlerin herhangi bir zorunluluk ya da değerlendirme durumu olmaksızın farklı öğrenme durumlarına daha fazla yöneldikleri biçiminde yorumlanabilir. Alan yazın ilgili bulgu açısından incelendiğinde farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Çalışmaların bir kısmında öğretmen ve öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ve yeterliliklerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılaşmadığı rapor edilmiştir (Altın, 2018; Ayaz, 2016; Boztepe ve Demirtaş, 2018; Şahin ve Arcagök, 2014; Tunca, Şahin ve Aydın, 2015; Yaman ve Yazar, 2015; Yılmaz, 2016). Buna karşın bazı çalışmalarda ise bu çalışmanın bulgusuyla örtüşecek biçimde cinsiyet yaşam boyu öğrenme eğilimi üzerinde farklılaşmaya neden olan bir değişken olarak belirtilmiştir (Ayra, Kösterelioğlu ve Çelen, 2016; Çam ve Saltan, 2019; Erdamar ve diğ., 2017; Evin-Gencil, 2013; Kılıç, 2015; Kozikoğlu ve Altunova, 2018; Yorulmaz, 2019).

Elde edilen diğer bir bulguya göre, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretme becerileri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Ancak onamacı beceriler ve yönetsel beceriler alt boyutlarında kadın öğretmenler lehine düşük etki düzeyinde anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre kadın öğretmenlerin sınıf yönetimi, süreç ve etkinlik yönetimi, mesleki gelişime ilişkin özyönetim ve öğrencilerin doğru davranışlarını onaylamaya yönelik yaklaşımları kullanma becerilerini erkek öğretmenlere göre daha fazla kullandıkları biçiminde yorumlanabilir. Çalışmadan elde edilen bu bulgu alan yazında yer alan farklı çalışmaların bulguları ile paralellik göstermemektedir. Gürültü, Aslan ve Avcı (2018)'nın ilköğretim öğretmenleri ile gerçekleştirdikleri çalışmada öğretmenlerin esnek öğretme becerilerinin erkek öğretmenler lehine farklılaştığı görülmüştür. Orhan-Göksün ve Aşkın-Kurt (2017) tarafından yürütülen çalışmada ise öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğretme becerilerinin genelinde kadın öğretmen adayları lehine anlamlı bir fark olduğu belirtilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu bulguya göre mesleki deneyimin öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı fark yaratan bir değişken olmadığı söylenebilir. Alan yazın incelendiğinde araştırmanın bu bulgusu ile paralel bulgulara ulaşıldığı gibi örtüşmeyen bulgulara da ulaşıldığı görülmektedir.

Çalışmaların bir kısmında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin kıdem değişkenine göre anlamlı farklılaşmadığı rapor edilmiştir (Altın, 2018; Ayaz, 2016; Ayra, Kösterelioğlu ve Çelen, 2016; Erdamar ve diğ., 2017; Şahin ve Arcagök, 2014). Buna karşın bazı çalışmalarda kıdem yaşam boyu öğrenme eğilimi üzerinde farklılaşmaya neden olan bir değişken olarak belirtilmiştir (Kılıç, 2015; Yaman ve Yazar, 2015; Yılmaz, 2016).

Araştırmada öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretmen becerilerinin kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Buna karşın yönetsel alt boyutunda 0-5 yıllık kıdeme sahip öğretmenler ile 16-20 ve 21-25 yıllık kıdeme sahip öğretmenler arasında 0-5 yıllık kıdeme sahip öğretmenler lehine düşük etki düzeyinde anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu ışığında hizmet yılı daha düşük olan ve yeni mezun olarak kabul edilebilecek öğretmenlerin meslekte hizmet yılı açısından oldukça deneyimli olan öğretmenlere göre yönetim becerilerini daha fazla işe koştukları söylenebilir. Bu bağlamda 0-5 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerin mesleki gelişim, görev ve sorumluluklarla ilgili faaliyetleri takip etme, öğrencilerin gelişim ve öğrenme süreçlerini kayıt altına alma ve öz düzenleme becerilerini geliştirme becerilerine ilişkin davranışları 16-20 ve 21-25 yıllık öğretmenlere göre daha fazla sergiledikleri düşünülebilir.

Araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile 21. yüzyıl öğretmen becerileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. Yüzyıl öğretmen becerileri arasındaki ilişkinin pozitif yönde ve orta düzeyde belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde yükselme olması halinde 21. yüzyıl öğretmen becerilerinde de yükselme olacağı öngörülebilir.

İçinde bulunduğumuz yüzyılın özellikleri dikkate alındığında yaşam boyu öğrenme eğilim ve yeterliğinin hem öğretmenler hem de öğrenciler için son derece önemli olduğu görülmektedir. Buna göre öğretmen yetiştirme programlarında ve alanda görev yapmakta olan öğretmenlere yönelik sunulan mesleki gelişim faaliyetlerinde yaşam boyu öğrenme eğilimini artırıcı ve becerilerini geliştirici etkinliklere yer verilmesi önemli görülmektedir. Bu kapsamda öğretmen yetiştirme programlarının seçmeli ders grubuna yaşam boyu öğrenme eğilimini ve becerilerini geliştirici dersler eklenebilir. Benzer şekilde görev yapmakta olan öğretmenlere yönelik olarak da ilgi ve ihtiyaçları belirlenerek çeşitli faaliyetler düzenlenebilir.

Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretmen becerilerini kullanımlarına yönelik düzenli aralıklarla ihtiyaç analizi çalışmaları yapılabilir. Bu çalışmalar sonucunda elde edilecek sonuçlara göre milli eğitim ve üniversite işbirlikleri ile okul ve bölge temelli çeşitli mesleki gelişim faaliyetleri düzenlenebilir.

Bu çalışmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ve onamacı ve yönetsel becerilerinin kadınlar lehine anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir. Bu farklılığın kaynaklarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

Bu araştırma, alanda görev yapmakta olan lise öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Yapılacak benzer araştırmalarda öğrenme-öğretme sürecinden etkilenen farklı paydaşlar da çalışma grubuna dahil edilebilir. Bu kapsamda öğretmen eğitimcilerinin, idarecilerin, öğrencilerin ve velilerin görüşlerine başvurulabilir.

Bu araştırma nicel verilerden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Yapılacak benzer araştırmalarda daha derin bulgular elde edebilmek için görüşme, gözlem, belge inceleme gibi nitel veri toplama yöntemlerinden de yararlanılabilir. Ayrıca öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve 21. yüzyıl öğretmen becerileri ile ilişkili olduğu düşünülen farklı değişkenlerle araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B. (2008). Bilgi okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenme. *8th International Educational Technology Conference*, 6-9 May 2008: Eskişehir, Anadolu University.
- Altın, S. (2018). *Ortaöğretim öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak.
- Aspin, D. N., & Chapman, J. D. (2000). Lifelong learning: concepts and conceptions. *International Journal of Lifelong Education*, 19(1), 2-19.
- Avrupa Birliği Komisyonu. (2006). Recommendation of the european parliament and of the council on key competences for lifelong learning. Retrieved October 15 2019, from <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32006H0962>
- Ayaz, C. (2016). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Mardin ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Ayra, M., & Kösterelioğlu, İ. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik algıları ile ilişkisi. *NWSA: Education Sciences*, 10(1), 17-28.
- Ayra, M., Kösterelioğlu, İ., & Çelen, Ü. (2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 497-516.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Boztepe, Ö., & Demirtaş, Z. (2018). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme ve iletişim memnuniyet düzeylerinin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(2), 327-335.
- Candy, P. C. (2002). *Lifelong learning and information literacy*. Report for U.S. National Commission on Libraries and Information Science and National Forum on Information Literacy.
- Cheng, Y. C. (1996). Relation between teachers' professionalism and job attitudes, educational outcomes, and organizational factors. *The Journal of Educational Research*, 89(3), 163-171.
- Çam, E., & Saltan, F. (2019). İlköğretim öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgileri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişki. *İlköğretim Online*, 1196-1207 doi:10.17051/ilkonline.2019.611468.
- Çelebi, M., & Sevinç, Ş. (2019). Öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlik algılarının ve bu becerileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi 6. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi, Gaziantep.
- Demirel, M. (2008). Yaşam boyu öğrenmenin anahtarı: öğrenmeyi öğrenme 2. Ulusal Eğitim Psikolojisi Sempozyumu. 22-23 March, İstanbul, Kültür University.
- Dick, W., Carey, L., & Carey, J. O. (1990). *The systematic design of instruction* (5th Ed.). New York: Harper Collins.
- Diker-Coşkun, Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Douglas, E. (2010). A Study of Barriers to Adult Self-Directed Learning. ProQuest LLC, Ed.D. Dissertation, University of Phoenix, (ERIC Number: ED519745).
- Dündar, H. (2016). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Ekşioğlu, S., Tarhan, S., & Çetin-Gündüz, S. (2017). Yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile öz- yetkinlik beklentisi ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(5), 1925-1940.
- Epçaçan, C. (2013). Yaşam boyu öğrenme becerilerinin ders kitaplarında yer alma düzeyine örnek bir inceleme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 7(11), 353-379.
- Erdamar, G., Demirkan, Ö., Saraçoğlu, G., & Alpan, G. (2017). Lise öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitsel internet kullanma öz-yeterlik inançları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 636-657.
- Evin Gencel, İ. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 237-252.
- Faure, E., Herrera, F., Kaddoura, A., Lopes, H., Petrovsky, A., Rahnama, M., et. al (1972). Learning to be. The World of education today and tomorrow. Unesco, Paris.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2015). *How to design and evaluate research in education* (8th ed.). New York: McGraw-Hill Education.
- Guskey, T. R. (1994). Professional development in education: In search of the optimal mix (Report No: ED: 369181). American Educational Research Association, New Orleans, LA.
- Gürültü, E., Aslan, M. & Alcı, B. (2018). İlköğretim öğretmenlerinin yeterliliklerinin 21. yüzyıl becerileri ışığında incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(71), 543-560.
- Gürültü, E., Aslan, M., & Alcı, B. (2019). Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri kullanım yeterlikleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Çevrimiçi ön yayın. doi: 10.16986/HUJE.2019051590.

- ISTE (2018). ISTE standarts for educators. Retrived 17 October 2019 from <https://www.iste.org/standards/for-educators>
- Jarvis, P. (2007). *Globalisation, lifelong learning and the learning society: Sociological perspectives*. NY: Routledge.
- Jenkins, A. (2004). *Women, lifelong learning and employment*. Centre for the Economics of Education. London: London School of Economics and Political Science.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi kavramlar teknikler ilkeler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kılıç, H. (2015). *İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri* Denizli ili örneği. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Knapper, C., & Cropley, A. J. (2000). *Lifelong learning in higher education*. London: Kogan Page.
- Knowles, S. M. (1972). Yaşam boyu eğitimde bir modele doğru. Çev. Serap Ayhan. *ABECE Dergisi*, 1994(28), 37-38.
- Koç, G. (2005). Yaşam boyu öğrenme. İçinde Ö. Demirel (Ed.), *Eğitimde yeni yönelimler* (s.213-226) Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Kozikoğlu İ., & Altunova N., (2018). Öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin öz-yeterlik algılarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini yordama gücü. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(3), 522-531. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.293>
- Lamb, A. (2002). *Building treehouses for learning. technology in today's classrooms* (3rd Edt.). USA: Vision to Action.
- MEB. (2017). Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Melvin, L. (2011). *How to keep good teachers and principals: practical solutions to today's classroom problems*. Lanham: Rowman ve Littlefield Publishers, Inc.
- Medel-Anonuevo, C., Ohsako, T., & Mauch, W. (2001). Revisiting lifelong learning fort he 21st century. Unesco, Institute for Education, Germany.
- Miller, R., & Pedro, J. (2006). Creating respectful classroom environments. *Early Childhood Education Journal*, 33(5), 293-299. DOI: 10.1007/s10643-006-0091-1.
- Ministerial Council for Education, (2018). Australian Professional Standards for Teachers. Retrived 18 October 2019 from https://www.aitsl.edu.au/docs/default-source/national-policy-framework/australian-professional-standards-for-teachers.pdf?sfvrsn=5800f33c_64
- OECD. (1996). *The Knowledge Based Economy, General Distribution OCDE/ GD(96) 102*, Paris.
- OECD. (2002). *Women at work: Who are they and how are they faring?* in *Employment Outlook* (pp.61-125). Paris: OECD Publications.
- OECD. (2004). *Learning for tomorrow's world first results from pisa 2003. "The learning environment and the organisation of schooling*. PISA, Paris: OECD Publications.
- OECD. (2007). *PISA 2006 science competencies for tomorrow's world*. PISA, Paris: OECD Publications.
- Orhan-Göksün, D. (2016). *Öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri ve 21. yy. öğreten becerileri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Orhan-Göksün, D., & Aşkın-Kurt, A. (2017). Öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri kullanımları ve 21. yy. öğreten becerileri kullanımları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 42(190). DOI: 10.15390/EB.2017.7089.
- Pallant, J. (2007). *SPSS survival manual. A step by step guide to data analysis using SPSS for windows* (3rd ed.). Maidenhead: Open University Press.
- Sönmez, V. (2007). *Öğretmen elkitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, Ç., & Arcagök, S. (2014). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(16), 394-417.
- Tavşancıl, E. T. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. 1. Baskı, Ankara: Nobel Yayınları.
- TDA [Teacher Development Agency], (2007). *Professional standards for teachers in England from September 2007*.
- Tunca, N., Şahin, S. A., & Aydın, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 432-446.
- Yaman, F., & Yazar, T. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği). *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1553-1566.
- Yenice, N., & Alpak Tunç, G. (2019). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 27(2), 753-765. doi:10.24106/kefdergi.2716
- Yılmaz, M. (2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 253-262.
- Yorulmaz-Altay, B. (2019). *Resim iş öğretmenliği programındaki öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Teacher quality is one of the most critical factors affecting the quality of education services (Cheng, 1996; Guskey, 1994; OECD, 2004; OECD, 2007; Sönmez, 2007). According to this; it can be predicted that teacher competences, where teachers' professional and field knowledge are employed in a holistic way, can have an effect on the outcomes of the learner and the outcomes of the education. The pedagogical conformity between the teacher and the learner plays an important role on the success of the learning-teaching process. Therefore, it is important to define the characteristics of learners, to make inferences for each trait, and to determine which intellectual skills, abilities and personality traits each learner brings to the learning environment (Dick, Carey & Carey, 1990; Lamb 2002). This will enable the teacher to plan the learning-teaching process according to the needs and characteristics of the target audience, thus creating the pedagogical conformity between the teacher and the learner. Today, teachers appeal to 21st century learners. For this reason, teachers should have 21st century teacher competencies and teaching skills. This also means having professional equipment to train individuals with the qualifications needed by society.

The concept of tendency is related to the proximity of individuals to an area of interest that gives talent and skill. At the core of each teacher's practice is a set of beliefs and values that work in the personal and professional texture. Therefore, it can be said that the determination of teachers' lifelong learning tendencies and 21st century teaching skills and the relationship between them are important for the continuity of lifelong learning in teachers and the continuation of professional development processes successfully. Another point regarding the importance of this study is that although there are studies aimed at examining teachers' lifelong learning tendencies and 21st century teacher skills, there is no research examining both of them. In this context, it is thought that the findings obtained from the research will contribute to national and international literature. The main purpose of this research is to examine teachers' lifelong learning tendencies and 21st century teacher skills. For this purpose, the following questions were sought in the research:

1. What are the lifelong learning tendencies and 21st century teacher skills of teachers?
2. Do teachers' lifelong learning tendencies and 21st century teacher skills show significant differences according to gender and seniority variables?
3. Is there a meaningful relationship between teachers' lifelong learning tendencies and 21st century teacher skills?

2. Method

This research was designed in a relational survey model in which secondary school teachers' lifelong learning tendencies and 21st century teacher skills were examined. Relational research is a type of research conducted to determine the relationships between two or more variables and to investigate their effects on cause and effect (Fraenkel, Wallen and Hyun, 2012, p.12; Karasar, 2016, p.114-119). The study group consisted of 280 high school teachers working in Mersin in the 2018-2019 academic year. The data of the study were obtained by using Lifelong Learning Tendency Scale (Diker-Coşkun, 2009) and 21st Century Teacher Skills Use Scale (Orhan- Gökşün, 2016). Mean scores of teachers' lifelong learning tendency scale were evaluated according to low (1.00-2.66), medium (2.67-4.33) and high (4.34-6.00) values. Mean scores of teachers' 21st century teacher skills use scale were evaluated according to low (1.00-2.33), medium (2.34-3.66) and high (3.67-5.00) values. Data were analyzed using Mann-Whitney U, Kruskal Wallis H tests and Spearman Brown correlation coefficient.

3. Findings, Discussion and Results

In the study, it was found that teachers' lifelong learning tendencies were high. Accordingly, it can be said that teachers are willing to participate in lifelong learning and related activities. According to another finding of the study, the 21st century teacher skill levels are high. According to this finding, it can be thought that teachers run 21st century teacher skills in the process of learning-teaching and use teaching skills that can meet the needs of today's learners. In the study, it was found that there is a significant difference in lifelong learning tendencies of teachers according to gender variable. Significant difference was found in the low effect level in favor of female teachers throughout the scale and in all sub-dimensions. This finding can be interpreted as female teachers are more willing to learn and develop themselves than male teachers. According to another finding, 21st century teaching skills of teachers do not show a significant difference according to gender variable. However, there was a significant difference in the low effect level in favor of female teachers in the sub-dimensions of confirmative and of administrative skills. Accordingly, it can be interpreted that female teachers use their skills more often

than male teachers in classroom management, process and activity management, self-management related to professional development and the use of approaches to confirm the correct behaviors of students. In the study, it was found that teachers' lifelong learning tendencies did not show a significant difference according to seniority variable. According to this finding, it can be said that professional experience is not a variable that makes a significant difference in lifelong learning tendencies of teachers. In the study, it was found that teachers' 21st century teacher skills did not show a significant difference according to seniority variable. On the other hand, there is a significant difference in the administrative sub-dimension between teachers with 0-5 years seniority and teachers with 16-20 and 21-25 years seniority in favor of teachers with 0-5 years seniority. Another finding obtained from the research is that there is a significant relationship between lifelong learning tendencies of teachers and 21st century teacher skills. There was a positive and moderate relationship between these two variables. Accordingly, in the case of an increase in lifelong learning tendencies of teachers, it can be foreseen that there will be an increase in 21st century teacher skills.

When the characteristics of the present century are taken into consideration, it is seen that lifelong learning tendency and competence are very important for both teachers and students. Therefore, it is important to include activities that increase lifelong learning tendency and improve skills in teacher training programs and professional development activities offered to teachers working in the field. In this context, courses that improve lifelong learning tendency and skills can be added to the elective course group of teacher training programs. Similarly, various activities can be organized for the teachers who are working, by determining their interests and needs. This research was conducted with high school teachers working in the field. In similar research, different stakeholders affected by the learning-teaching process can also be included in the research study group. In this context; opinions of teacher trainers, administrators, students and parents can be consulted.

ÇALIŞMANIN ETİK İZİN

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi=10/02/2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası=032